

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота японської філології
на тему:

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВАСЕЙ-ЕЙГО У СУЧАСНІЙ
ЯПОНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Студентки групи Яп05-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми:

Японська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша –
японська

Салівон Дар'ї Олегівни

Науковий керівник:

викладач **Шепельська Ірина Юріївна**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	7
ВАСЕЙ-ЕЙГО ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЯПОНСЬКОЇ МОВИ.....	7
1.1 Визначення поняття васей-ейго.....	7
1.2 Історія виникнення васей-ейго.....	9
1.3 Різниця між васей-ейго та гайрайго.....	10
Висновок до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2.....	14
ВЗАЄМОДІЯ ВАСЕЙ-ЕЙГО ТА СУЧАСНОЇ ЯПОНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯПОНІЇ	14
2.1 Використання васей-ейго у романах.....	14
2.2 Використання васей-ейго у дитячій літературі.....	16
2.3 Порівняння використання васей-ейго в літературі та масовій культурі (реклама, телешоу, музика).....	20
Висновок до розділу 2.....	23
Висновок:.....	24
Анотація:.....	27
Література:.....	28

ВСТУП

Сучасна японська мова тісно пов'язана з використанням васей-ейго (和製英語) - японських псевдоангліцизмів, тобто термінів і конструкцій, які не існують в англійській мові, але використовуються в японській, як калька з англійської.

Такий тісний зв'язок сучасної японської мови з національно-культурними традиціями обумовлює наявність у мовленнєвій культурі японців цілого комплексу різноманітних комунікативних виразів і конструкцій для мовленевого контакту, надання сучасного нетрадиційного забарвлення лексиці японської мови.

Тема: “Дослідження використання васей-ейго у сучасній літературі Японії” наразі набуває актуальності, оскільки васей-ейго має велику популярність у японській мові та культурі. Цей термін відноситься до слів або виразів, що сформувались в Японії на основі англійських слів, проте мають інше значення або використовуються з іншими граматичними правилами.

Васей-ейго активно використовують у молодіжній мові сучасного світу Японії, також через те, що англійська мова сприймається як авторитетна. Крім того, у молоді вона асоціюється з чимось екзотичним, що додає свого переконання у необхідності використання такого виду псевдоангліцизмів. Важливою частиною є і те, що васей-ейго все частіше починають також використовувати і у літературі, незалежно від вікової категорії авторів. Тому проведене дослідження сприяє появі нових знань про те, як ці слова використовуються не тільки у сучасній японській мові, а й в художніх творах. Допоможе зрозуміти як японська мова співіснує та взаємодіє зі світом та як інші культури впливають на неї.

Використання слів васей-ейго чи словосполучень надає можливість авторам, не важливо чи то художнього чи наукового стилю, розширити можливості подачі інформації читачам та наситити лексикон сучасної японської мови.

Все зазначене вище, а також власний дослідницький інтерес, обумовлюють **актуальність** даної роботи. До того ж, проведене дослідження допоможе вивчити особливість японської мови та її розвиток при взаємодії міжкультурних аспектів.

Метою курсової роботи є розкриття особливостей використання цих псевдоангліцизмів у сучасній літературі Японії. Також це дослідження містить історію виникнення та розвитку такого явища як васей-ейго, частоти його вживання та у яких саме сферах життєдіяльності й літературі його використовують.

Ця курсова також має на меті з'ясування ролі та поняття васей-ейго у сучасній японській літературі, зокрема у контексті її сприйняття та розуміння читачами та критиками. Також метою дослідження може бути пошуки причин, що змушують письменників до використання васей-ейго у своїх творах, а ще вивчення використання цих слів у контексті літературних творів.

Завданням є:

1. Дослідження історії виникнення та поширення васей-ейго в японській мові й зрозуміти чому воно має важливе значення у культурі країни.

2. Вивчити важливість використання васей-ейго та як допомагає письменникам описувати свої почуття, створювати нові образи та представляти читачам сучасну літературу й суспільство.

3. Необхідно проаналізувати та порівняти використання цих псевдоангліцизмів у сучасній японській літературі та в інших сферах японської культури, таких як музика, новини, журнали й тому подібне.

4. Проаналізувати вже існуючі дослідження щодо цієї теми, сучасну літературу Японії на наявність такого виду псевдоангліцизмів, встановити частоту використання васей-ейго завдяки дослідженню певної галузі культури Японії.

Об'єктом дослідження є японська мова, а **предметом** є терміни, вислови, словосполучення, котрі мають іноземне, частіше за все англійське, походження, проте з часом набули іншого значення.

Одними з основних **матеріалів**, що будуть використані це дослідження, література, публікації статті різних дослідників про поняття та використання васей-ейго у японській культурі та мистецтві.

Також ми проведемо дослідження щодо використання цих псевдоангліцизмів у сучасних творах японських письменників, таких як Тошіказу Кавагуті, Мурата Саяки та інших.

Метод який ми будемо використовувати для дослідження - це аналіз текстів. Також використаємо літературні твори, або уривки з них, в яких використовується васей-ейго, та проведемо їх аналіз з точки зору вживання та значення цих слів у контексті твору. Це можна зробити завдяки методу контент-аналізу, який дозволяє систематично описати та категоризувати контент досліджуваних текстів.

Наукова новизна даної роботи базується на крайніх дослідженнях в галузі японської літератури, які раніше не були вивчені, адже з розвитком мови, який відбувається на постійній основі, також розвивається й письменництво. Наразі дослідження японської літератури є достатньо розвиненою галуззю у мовознавстві, тому необхідно визначити конкретні аспекти васей-ейго, які раніше не були зазначені в інших дослідженнях.

Вважаємо, що варто також приділити увагу вивченню використання васей-ейго у сучасній японській літературі як засобу передачі емоцій та вираження почуттів, як воно використовується для створення соціального контексту або для відокремлення особливих культурних традицій та звичаїв.

Також науковою новизною є дослідження впливу васей-ейго на мовленнєву поведінку та сприйняття сучасних читачів. Наприклад, чи впливає використання цих псевдоангліцизмів на сприйняття та розуміння тексту, і як воно відображається при на перекладі з японської мови.

Щодо **практичного значення**, то це дослідження допоможе дізнатись як часто японці у своїй літературі вдаються до використання даних псевдоангліцизмів.

Також надасть можливість зрозуміти, як цей аспект культури відображається у японських літературних творах сьогодення. Крім того, вивчення використання васей-ейго може мати і практичне значення для осіб, що планують співпрацювати з японцями. Тим більше, це дослідження матиме важливу практичну цінність, оскільки васей-ейго можуть становити складність при вивченні мови для людей, котрі вивчають японську мову.

РОЗДІЛ 1

ВАСЕЙ-ЕЙГО ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

1.1 Визначення поняття васей-ейго

На відміну від китайської мови, в якій всі одиниці письмово позначаються ієрогліфами, японська мова є лише наполовину ієрогліфічною. Слово в японській мові може відобразитися письмово у вигляді ієрогліфа або кількох ієрогліфів, якщо належить до лексичного шару канго (汉语, “китайська мова”), або знаками складових абеток, якщо належить до лексичного шару ваго (和语, “японська мова”), або гайрайго (外来语, “чужа мова”), васей-ейго (和制英语 “японська англійська”).

Таким чином, поняття “слово” (単語) в японській мові не завжди збігається з ієрогліфом, як у китайській. У зв'язку з цим здається цікавим розглянути статус одиниць, що відносяться до категорії васей-ейго.

Існує кілька підходів до трактування поняття васей-ейго серед дослідників. Деякі з них розглядають це явище як результат культурного впливу, де японська мова позичає слова та вирази з англійської мови, але адаптує їх до своїх потреб та використовує в іншому контексті.

Для кращого розуміння подальших визначень терміну, варто спочатку розібратись, що являє собою запозичене слово. Це слово або фраза, значення якої запозичене з іншої мови з невеликими змінами або без них (Denham & Lobeck, 2013). Запозичені слова можна знайти майже в кожній мові, хоча носії мови не завжди знають, що це запозичені слова та з якої мови вони походять. Вивчаючи іноземну мову, важливо знати запозичені слова з мови перекладу. Також можливо, що слово має інше значення в цільовій мові, ніж у рідній мові учня, що також може призвести до неправильного розуміння.

У праці Пирогова В.Л. (2014) наведено таке прояснення: “васей-ейго - це слова, які побудовані з окремих елементів англійських лексичних одиниць, але в такій формі не існують в англійській мові”.

Також він зазначає, що для васей-ейго властиві різноманітні трансформації форми та змісту запозиченої лексики. У сучасній японській мові прослідковується чітка тенденція до спрощення, а саме скорочення, запозиченої лексики. Таким чином довгі, складні слова зазнають певних формальних змін. Можна виділити три основні способи скорочення: скорочення першої частини слова чи словосполучення, а також середньої або кінцевої.

Крім того, до васей-ейго належать слова, які мають яскраво виражені характеристики запозичень, однак не є ними, оскільки були спеціально створені для вираження певних понять та явищ із іншомовних лексичних компонентів.

По суті, це є новим способом словотворення в японській мові, і в основному його можна порівняти з васей-кандзі (和制汉字, ієрогліфи японського походження, що відсутні в китайській мові), формуванням японських національних ієрогліфів, як способом словотворення.

За словами Лори Міллер (1998) васей-ейго - це складні слова, що будуються носіями японської мови на основі запозичених слів, які походять з англійської мови та вбудовані в японський лексикон із переробленими, новими значеннями, які значно відрізняються від оригіналів.

З іншого боку, вони є переробкою та експериментуванням із цими словами, що призводить до абсолютно нового значення порівняно з початковим запланованим значенням.

Васей-ейго – це слова, які побудовані з окремих елементів англійських лексичних одиниць, але в такій формі не існують в англійській мові. Фактично, васей-ейго є новим способом словотвору в японській мові, який в принципі можна порівняти з формуванням національних японських ієрогліфів васейкандзі (和制汉字, ієрогліфи японського походження, які відсутні в китайській мові) як способом словотвору, що затвердився в епоху безроздільного панування китайської ієрогліфіки, і тривав приблизно з часу написання перших японських історичних хронік Кодзікі (古事記, 712р.) і

Ніхонгі (日本記, 720р.) до часів Реставрації Мейдзі (明治維新, 1868р.) (Пирогов В.Л., 2014).

1.2 Історія виникнення васей-ейго

Розвиток культури Японії, від давнини до сучасності, свідчить про постійні і цілеспрямовані пошуки японцями найбільш оптимального способу письмового відображення своєї мови (De Mente, 2014).

Як багатьом відомо, японська мова стала ієрогліфічною завдяки Китаю. Хоч китайська ієрогліфіка і була запозичена японцями, проте потреба у фонетичному способі передачі звуків рідної мови нікуди не зникла, а лише набула ще більшої необхідності, також це викликало проблеми при практичному застосуванні японцями китайських ієрогліфів.

З часом були створені простіші складові абетки катакана (片仮名) і хірагана (平仮名). Тобто коли один і той самий текст, записаний різними складовими абетками. Отже, поступово японці створюють доступніший і зручніший спосіб запису слів, текстів, виразів, словосполучень тощо.

У той же час з'явилося змішане письмо канджіканамаджірібун (漢字仮名混じり文), яке було засновано на одночасному та урівноваженому використанні японських абеток та китайських ієрогліфів. Це доволі сильно спростило використання японської мови на письмі, а літературні тексти стали більш витонченими і легкими до написання, що у певному сенсі дало можливість авторам більше місця для творчої свободи думки, яка підживлювалася витоками національної мови, породжуючи особливі естетичні смаки та традиції.

Пізніше у XIX ст. з'явилася латинізована абетка ромаджі (ローマ字), що була створена під впливом категоричних вимог соціально-економічних реформ часів Реставрації Мейдзі, в 1868-1889 роках, обумовлених входженням Японії у світове співтовариство. Із відсталого аграрної країни Японія перетворилась на одну із провідних держав світу. В цей період відбувся злам

японського традиційного способу життя із пришвидшеним впровадженням в країні досягнень західної цивілізації. Тоді і відбулось стрімке проникнення в японську культуру західних реалій і масове запозичення англійської лексики гайрайго (外来語, “чужа мова”), яка записується виключно катаканаю. Нарешті (або в цей час) в японській мові і з'явилося виняткове явище – васей-ейго (和制英語 “японська англійська”), котре, на нашу думку, чітко показує, що завдяки зміні співвідношення “ієрогліф-розмовна мова” не тільки в національній системі письма кандзіканамадзірібун (漢字 仮名 交り文), а й у японській мові та культурній системі, спосіб мислення японців зазнав глибокої реорганізації, а їх мислення – повільний, але помітний перехід від архаїки до синхронності (Пирогов В.Л., 2014).

Запозичені слова почали включатися в японський лексикон приблизно в середині шостого століття, коли китайські ієрогліфи вперше з'явилися в Японії (Tanaka & Tanaka, 1995). Ці ранні позичені слова більше не називають запозиченими словами і відомі як китайсько-японська мова.

Гайрайго (外来語, “чужа мова”) у буквальному перекладі символ за символом означає “іноземне слово”, і цей термін може охоплювати всі іноземні слова, прийняті в японській мові. Зазвичай використовується для визначення іноземних слів, написаних алфавітом катакана.

Однак старіші запозичені слова (китайсько-японська) написані канджі (китайськими ієрогліфами), які в основному зарезервовані для слів китайського походження. Японія по суті самоізолювалася від світу з середини 16 століття до середини 19 століття (Irwin, 2011).

1.3 Різниця між васей-ейго та гайрайго

Таке мовне явище як васей-ейго віддзеркалює історичні процеси взаємодії типологічно різних мов і культур на рівні дихотомії “Схід – Захід”, і є закономірним результатом розвитку японської мови і масової культури в

умовах глобалізації, яка супроводжується масовим припливом іноземної, головним чином англомовної, лексики гайрайго.

Відрізнити васей-ейго від звичайного гайрайго не завжди легко. Одна проблема пов'язана з тим, що майже всі англійські слова потрапляють до японського словника шляхом навмисного процесу вибору.

Дізнавшись різницю між цими термінами, можна краще зрозуміти, як японці використовують іноземні слова в своїй мові, а також зрозуміти відтінки значення, які можуть бути відмінними від оригінального значення іноземного слова.

Більша частина гайрайго походить з англійської мови, проте не усі з них не є справді запозиченими, деякі були перероблені та змінені до такої міри, що вони лінгвістично позначені як справжні японські нащадки, тому ми знаходимо окремі позначення, та називаємо такі слова або словосполучення: васей-ейго та катакана-ейго.

Васей-ейго відноситься до слів, які засновані на англійських словах, але або не використовуються в стандартній англійській мові, або мають інше значення, ніж у стандартній англійській мові.

Васей-ейго є проблемою не лише для тих, хто вивчає японську мову, але й для англомовних японців. Подібно до того, як ми припускаємо, що деякі англійські слова входять до японської мови як є, існує таке ж припущення, що васей-ейго є справжньою англійською мовою.

До прикладу в Японії безкоштовні подарунки, знижки або бонуси називаються не ボーナス (бо:насу, бонус), а サービス (са:бісу, послуга), що вже вказує на несхожість понять у мові оригіналу й японській. ボーナス зазвичай відноситься до бонусу наприкінці року на роботі, отже це вже гайрайго, справжнє запозичене слово. Слово サービス, ймовірно, походить від безкоштовних послуг, але в японській мові означає щось ближче до безкоштовних товарів або знижок. У продуктових магазинах можуть бути タイムサービス (таймуса:бісу, тайм-сервіс) знижки на м'ясо та гастрономічні товари в кінці дня (Kamilah & Pagi, 2014).

Васей-ейго – це унікальне явище японської мови, що виникло в епоху глобалізації в умовах масового запозичення іноземних, головним чином англомовних слів гайрайго. Зазвичай гайрайго записуються складовою абеткою катакана, часто зазнаючи суттєвих змін відповідно до фонетичних норм японської мови, що утруднює і навіть робить неможливим їх розуміння без знання оригінального іноземного слова, наприклад:

パソコン (пасокон): англ. personal computer.

マイク (маіку): англ. microphone.

リモコン (рімокон): англ. remote controller.

ワープロ (ва:пуро): англ. word processor.

Незважаючи на очевидну відмінність, тобто іншомовне походження, наявність звуків, що нехарактерні для японської фонетики, гайрайго можна розглядати як рівноправні слова японської мови. Тоді як, васей-ейго можна вважати псевдоангліцизмами, тобто словами та конструкціями, яких не існує в англійській мові, але які за формальними ознаками схожі на англомовні кальки, наприклад:

ガードマン (га:доман, “охоронець”) – це термін, що створений з двох англійських “guard” – сторожовий і “man” – чоловік, відсутні в англійській мові, в якій йому відповідає слово “guard”.

オフィスレディ (офісуреді:, “офісна працівниця”), тобто жінка, котра працює у офісі. Цей термін створений з двох англійських слів “office” – офіс і “lady” – дама, проте у такій формі і значенні відсутній, проте йому відповідає словосполучення “female office worker”.

コンセント – (консето, “електророзетка”), термін, котрий був запозичений з англійської лексеми “consent”, що означає “згода”. Натомість у значенні “електророзетка” в англійській мові застосовуються відмінні терміни такі як: у американському варіанті це “electrical outlet”, у британському “power point” або “plug receptacle” (Пирогов, 2014).

Висновок до розділу 1

У цьому розділі було розглянуто історію походження та визначення поняття “васей-ейго”, як невід’ємної частини японської мови, що дозволяє носіям йти у ногу з часом та розвивати культурну спадщину, зокрема збагачувати словниковий запас та урізноманітнювати літературні надбання. Також було проаналізовано різницю між васей-ейго та гайрайго, що є іншою формою запозичених слів у японській мові.

Грунтуючись на вищезазначеному, можна зробити висновок, що васей-ейго є важливим для розуміння японської культури та її особливостей.

Також, варто зауважити, що розуміння відмінності між васей-ейго та гайрайго є значущим аспектом вивчення японської мови та сприяє правильному використанню відповідної форми в залежності від контексту та ситуації. Адже у випадку неправильного їх використання може відбутися непорозуміння між співрозмовниками.

Поява васей-ейго в японській мові не є випадковим, а фактично відображає глибокі зміни в мисленні японців, обумовлені, не тільки, вимогами глобалізації, задля економічного процвітання країни, при цьому відсуваючи національну ідентичність на другий план, а й еволюційними змінами, внаслідок структурно-типологічних змін у системі письма.

Отже, якщо коротко підсумувати, то основна відмінність між васей-ейго та гайрайго полягає в тому, що перше є словами, створеними в Японії з використанням англійських слів, тоді як друге – це слова, які були запозичені з інших мов, в тому числі з англійської, і використовуються в японській мові з тим самим значенням, яке вони мають в оригінальній мові.

РОЗДІЛ 2

ВЗАЄМОДІЯ ВАСЕЙ-ЕЙГО ТА СУЧАСНОЇ ЯПОНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯПОНІЇ

2.1 Використання васей-ейго у романах

Васей-ейго, як явище дуже поширене в японській літературі та культурі. Найчастіше його можна зустріти в розважальних сферах, таких як манга, аніме, сучасні романи, оповідання, поеми тощо.

У романах васей-ейго є дуже поширеним, оскільки завдяки цьому авторам легше відтворити відчуття зарубіжної культури та міжнародного спілкування, що викликає цікавість та інтерес до твору. Проте, не варто забувати, що використання подібних псевдоангліцизмів може мати різні наслідки, залежно від того, як вони застосовуватиметься.

З одного боку, завдяки використанню васей-ейго автори можуть показати свою майстерність у написанні та розуміння інших культур та мов, адже необхідно розуміти знати значення та відтворення звучання англійських слів на японський манер. Це може дати відчуття культурної пристойності та елітарності, котре може залучити тих читачів, які цінують подібні якості.

З іншого боку, це може бути проблемою усвідомлення контексту для читачів, що не знають англійської мови або не розуміють відтворення звучання. Через це може знизитись якість сприйняття твору та відчуття його автентичності.

До прикладу яскравий приклад використання васей-ейго ми можемо побачити у романі “Людина з магазину” відомої сучасної японської письменниці Мурата Саяки.

- Вже у назві самого твору, яка виглядає так: 「コンビニ人間」, ми можемо побачити васей-ейго. コンビニ (конбіні) – це скорочення від англійського слова “convenience store”, що означає “магазин зручностей”. Це слово зустрічається у романі не одноразово і є ключовим терміном, адже головна героїня працює в цьому ж магазині й це місце грає важливу роль у житті героїні роману та її ідентичності.
- バイト (байто) – це скорочення від “part-time job”, що означає “часткова зайнятість” або “підробіток”. Також варто зазначити, що у повсякденному житті воно може вживатись й як アルバイト (арубайто), значення залишається таким самим.

- プリクラ (пурікура) – це скорочення від “print club”, що означає фотокабіну, де робляться звичайні або з різними додатковими ефектами фотографії, також там можна виготовити маленькі наклейки.

- バイキング (байкінгу) – саме слово походить від англійського “viking”, що при перекладі має значення “вікінг”, проте у японській слугує для позначення “шведського столу”, тобто форми обслуговування у ресторанах, коли гості самостійно беруть їжу з буфету.

Зокрема використання цих псевдоангліцизмів можна помітити й у романі “Поки кава не охолоне” сучасного японського письменника Тошіказу Кавагуті.

- タイムスリップ (таймусуріппу) – термін, що утворений з англійських слів “time” (час) та “slip” (промах, помилка), проте в японській мові позначає події, коли персонажі переносяться у часі. У цьому романі героїні вдається повернутися у минуле за допомогою магічної кав'ярні.

- ペーパードライバー (пе:па:дорайба:) – термін, що вживається в Японії для людей, які мають водійське посвідчення, але зазвичай не керує автомобілем, тобто водій лише на папері. У романі одна з героїнь каже про свого батька: “Йому тільки дали водійське посвідчення, він же пейпедрайвер.”

- サービス (са:бісу) – термін, що вживається в Японії для опису безкоштовного подарунка або послуги, яку надають покупцям як бонус. У романі героїні розповідають про те, як в кав'ярні нерідко можна отримати додаткові сервіси, які не зазначені в меню.

- サラリーマン (сарарі:ман) – походить від англійського слова “salaryman”, яке означає “працівник компанії, котрий отримує заробітну плату на основі місячного окладу”. проте у Японії він вживається у дещо іншому значенні, а саме для опису бізнесменів або працівників загалом, не тільки у компаніях, а також в урядових установах та інших

організаціях, що отримують стабільну місячну оплату праці. У романі один з персонажів описує свого батька як “сарарі:ман”.

2.2 Використання васей-ейго у дитячій літературі

Дитяча література є невід’ємною частиною будь якої культурного життя багатьох народів. У кожній країні вона має свої особливості, котрі відображають національні традиції, історію та менталітет. Й японська дитяча література не є винятком. З одного боку, вона пропонує унікальний погляд на світ та має свої особливості, а з іншого, відображає людські цінності та проблеми, які цікаві для читачів з будь-якої країни.

Використання васей-ейго у цьому виді творів допомагає дітям відчутти себе більш комфортно під час навчання, наприклад, англійської мови, оскільки вони можуть використовувати слова, що вже знають, аби зрозуміти нові терміни, оскільки ці слова зазвичай звучать подібно до англійських слів, або мають схоже значення. Це сприятиме покращенню їхньої мотивації до навчання мови та розвивати фантазію. А сам процес буде продуктивнішим та ефективнішим ніж зазвичай.

Дитяча література, що містить васей-ейго допомагає дітям розвивати свою мовну культуру та розширювати свій словниковий запас. Також завдяки цьому діти використовують їх у правильному контексті у розмові, що сприятиме розвитку їхньої мовної компетенції.

Вживання васей-ейго може допомогти дітям зберігати та розширювати культурне сприйняття світу та культури не тільки своєї країни, а й інших. Наприклад, якщо читати книгу про спорт, є можливість дізнатися більше про спорт та його історію через використання псевдоангліцизмів.

Використання васей-ейго може допомогти дітям розвивати свою уяву та творчість, оскільки вони можуть думати над тим, як використовувати ці слова у світових віршах, оповіданнях та інших текстах. Вони можуть створювати

свої власні історії, використовуючи ці терміни, що дозволяє їм формувати свою творчу уяву та мовленнєві здібності.

Шляхом постійного або частого вживання псевдоангліцизмів діти можуть почати розуміти та цінувати різноманітність культур та мов, що є у світі, це сприятиме розвитку міжкультурної комунікації та розуміння різних національних та етнічних груп.

「ハロー!」、「グッバイ!」、「オッケー!」、「ストップ!」、「ノー!」、「イエス!」、「サンキュー!」 – це приклади використання васей-ейго в японській мові, вони часто вживаються у дитячій японській манзі “Дораемон” (ドラえもん) використовуються пі час простого щоденного діалогу між персонажами.

Наприклад, персонаж Дораемон часто каже “オッケー” (оккей), щоб погодитися з іншими персонажами або підтвердити свої дії, що є вживаною формою японської мови, яка походить від усім відомого англійського слова “OK”.

Інший приклад – персонаж Джайан часто каже “ストップ” (сутоппу), щоб зупинити щось або надати команду комусь, що також є вживаною формою, яка походить від англійського слова “stop”.

Ось ще декілька прикладів з манги “Дораемон”:

- アイスクリーム (айсукурі:му) – це японське слово для морозива, яке походить від англійського, “アイス” (айсу) у японській мові означає “лід”, а “クリーム” (курі:му) – “вершкове масло”. Тому слово “アイスクリーム” створилося завдяки поєднання цих двох слів і вживається в Японії для позначення морозива.

- ワンワン (ванван) – це японське слово для гавкання собаки, що схоже на звук "woof woof" котре позначають як гавкання собаки у англійській мові. Проте у японській мові використовується слово “ワンワン”, яке відтворює звук гавкання більш точно з точки зору японської фонетики.

- ジャンプ (джанпу) – це японське слово для стрибка, яке нагадує англійське слово “jump” – стрибати. Це слово походить від англійського "jump" і вживається в японській мові для позначення стрибка, скакання або перескоку, як у спорті, так і у повсякденному житті. Однак, якщо порівняти японське слово “ジャンプ” з англійським, то можна знайти певні відмінності в вживанні. Наприклад, в японській мові слово “jump” може також вживатись у різному контексті зі значенням “звільнитись”, “втекти”, “відмовитись”.

- パンチ (панчі) – це японське слово для удару кулаком, яке походить від англійського слова “punch”, котре означає “удар рукою” або “пунш” (напій). Проте, в японській мові слово パンチ вживається при позначенні різних видів ударів рукою, включаючи боксерські удари, та для виробів з отворами у формі круга, таких як дірка в сторінці паперу або отвір для проколювання в листівці.

- グラス (гурасу) – це японське слово для склянки, яке походить від англійського слова “glass”. У випадку з グラス , це слово означає будь-яку склянну посудину для напоїв, а не прозорий матеріал, як у випадку з англійським словом “glass”.

Не мало васей-ейго також зустрічається у популярному романі “Твоя брехня у квітні” від автора Наоші Шинкава. На даним момент вже є аніме та манга, що зроблені за цим романом та вони є досить відомими як серед японців та й представників інших культур, зокрема молоді.

- エアリー (eari:) – це слово описує музику, котра має легкий, ніжний, повітряний звук. Тим часом у англійській описує простір навколо, що має багато повітря.

- フィンガースピン (фінгасупі:n) – це термін, який використовується в романі щоб описати одну з музичних технік, коли піаніст прокручує пальцем клавішу піаніно. В англійській мові немає точного еквівалента для цього терміну.

- バックグラウンドミュージック (баккугураундом'юджіку) – у японській мові його використовують для опису музики, що звучить у фільмі або телепередачі. У англійській мові це словосполучення має трошки інше значення, перекласти можна як “музика фоном”.

- サイレントモード (сайрентомо:дло) цей термін складається з двох англійських слів англійського “silent” (тихий) і “mode” (режим) й вживають для опису режиму мобільного телефону, коли він не видає звукових сигналів при отриманні повідомлень або дзвінків, тобто режим без звуку. Але у англійській мові цей режим називається.

- アクションゲーム (акушьонге:му). У Японії велику популярність мають відеоігри тому є необхідність у створенні нових термінів їх класифікації на групи та опису. Таким чином, слово “アクション” (акушьон) в японській мові означає “рухлива діяльність” або “бойові дії”, а “ゲーム” (ге:му) перекладається як “гра”. Тому “アクションゲーム” в перекладі з японської на англійську мову означає “ігри з бойовими діями”, тобто ігри, у яких головна мета це бойові дії.

- ハイタッチ (хайтаччі) – слово означає жест, коли двоє людей піднімають руки і стукаються долонями, щоб показати свою дружню або співробітницьку згоду. Складається з двох частин “ハイ” (хай), що означає “високий” і “タッチ” (таччі), що означає “доторкання”. Хоча в англійській мові також існує слово “high-five” означаюче “дай п’ять” або “давати п’ять”, яке описує подібну дію, проте слово “ハイタッチ” має свій власний сенс і використовується в японській культурі у різних контекстах, включаючи спорт, розваги та повсякденне спілкування.

Подібні вирази, що використовуються в сучасній японській мові, подібні до англійських слів і не рідко вживаються як частина молодіжного жаргону або в рекламних слоганах. Вони стали широко поширеними у японській мові на початку ХХ століття, коли японці почали використовувати англійські слова і вирази у своїй повсякденній мові.

2.3 Порівняння використання васей-ейго в літературі та масовій культурі (реклама, телешоу, музика)

Васей-ейго є неодмінною частиною японської мови і культури. Його широко використовують у багатьох, якщо не в усіх галузях, включаючи літературу та масову культуру, таку як реклама, телешоу та музика.

У літературі використання васей-ейго допомагає авторам створити сильніші та більш емоційно забарвлені образи та підсилити ефект гумору. Наприклад, слово サラリーマン (сарарі:ман) часто вживається для позначення чоловіків, котрі працюють у великих компаніях та отримують високу зарплату, але не завжди мають задоволення від своєї роботи. Це слово дозволяє авторам показати життя та проблеми японського суспільства.

У масовій культурі, васей-ейго використовується часто в рекламі. Багато компаній використовують ці слова та вислови, щоб привернути увагу до своїх продуктів. Наприклад, バイト (баіто), слово, котре походить від англійського "part-time job", використовується для позначення робіт, що можуть виконувати студенти та інші люди з обмеженим робочим часом, тобто це можна перекласти як "підробіток", праця на неповний робочий день.

У телевізійних шоу та музиці також не рідко вживають васей-ейго. Часто ці слова використовують для створення назв шоу та пісень. Наприклад, японське телевізійне шоу "Tokyo Love Hotel" (東京ラブホテル) використовує ці псевдоангліцизми, щоб звернути увагу глядача на щось сучасне японське.

Також можна привести відомий приклад васей-ейго, що серед молоді з кожним роком стає все популярнішим. Це слово "アイドル" (айдору), що має значення "ідол" або "зірка". Воно походить від англійського "idol", але використовується в японській мові зі значенням, яке часто відрізняється від значення мови оригіналу. У той же час існують японські терміни для опису зірок, такі як "タレント" (таренто) або "芸能人" (гейноджін). Проте слово "アイ

トル” вживають для опису популярних молодих співаків, акторів та інших виконавців, які мають велику базу фанів, та стали відомими саме завдяки своїм пісням, танцям та іміджу.

Загалом, васей-ейго є важливою частиною японської культури і їх використання в різних контекстах може допомогти створити особливий настрій та атмосферу. В той же час, їх вживання може бути важким для іноземців, які вчаться японської мови, оскільки ці слова часто мають інші значення, ніж ті, що вони мали у первинній англомовній мові.

Васей-ейго також є прикладом того, як мова може відтворювати культурні звичаї, характер та ідеї країни. Наприклад, зараз у Японії дуже популярним є слово “かわいい” (каваї), що в перекладі означає “симпатичний”, “гарний” або “милий”. Це слово використовується для позначення всього, що вважається миленьким та привабливим, і воно стало невід’ємною частиною японської культури.

Хотілося б також зазначити факт про те, як васей-ейго використовують для позначення різних форм діяльності та назв закладів. Офіційно у Японії заборонені комерційні статеві відносини, проте борделі там наявні у не малій кількості та більшість з них навіть діє легально. Секс-індустрія переросла у різноманітні форми та названі вони зазвичай у стилі васей-ейго.

Так наприклад є заклад під назвою “ヘルス” (херусу), у мові оригіналі має назву “Fashion Health” та перекладається як “мода здоров’я”. Якщо описати коротко, то це вид масажного салону, що пропонує інтимні послуги різноманітного характеру, оминаючи при цьому закони. У даному випадку використали псевдоангліцизм для позначення чогось, що пов’язане з просуванням та заохочення клієнтів підтримувати здоров’я.

Ще є такий заклад як “イメクラ” це також є аббревіатурою у стилі васей-ейго від англійського словосполучення “Image Club”. Це вид борделю, котрий має тематику популярних, серед японських дорослих чоловіків, сексуальних фантазій.

У Японії заклади з таким ухилом користуються великою популярністю, через що навіть правоохоронці часто закривають очі на подібні установи.

Згадані вище приклади демонструють важливість та васей-ейго у японській мові та культурі, і вони широко використовуються в різних контекстах. Завдяки їх вживанню створюється унікальна атмосфера та ефект, котрий допомагає зобразити особливості японської культури, її сучасного життя та розвитку.

Висновок до розділу 2

У даному розділі було розглянуто використання васей-ейго, що є традиційним японським стилем мови, в сучасній японській літературі, такій як романи та дитяча література. Було досліджено використання васей-ейго в романах та дитячій літературі. Також були наведені приклади з творів, які наразі є популярними.

Тому можна зробити висновок, що використання васей-ейго у сучасній японській літературі є її невід'ємною частиною, яка сприяє збереженню традицій японської культури та її мови. Також, було досліджено, що ці псевдоангліцизми надають можливість читачам краще зрозуміти контекст та глибинний зміст творів, надаючи їм оригінальність. Таким чином, можна стверджувати, що васей-ейго залишається актуальним стилем мови у японській літературі та має великий потенціал для подальшого дослідження. Результати дослідження також підтверджують, що їх використання не обмежується літературою, а зустрічається в різних сферах масової культури, таких як реклама, телешоу та музика.

Висновок:

Темою цієї роботи було “Дослідження використання васей-ейго у сучасній літературі Японії”. Цей термін відноситься до слів або виразів, що сформувались в Японії на основі англійських слів, проте мають інше значення або використовуються з іншими граматичними правилами.

Приймаючи до уваги викладений матеріал та проведені дослідження, можна зробити висновок, що васей-ейго є часто вживаними виразами, які допомагають відобразити неоднорідність та багатогранність японської мови та представити читачам сучасну літературу й прогресивне суспільство.

Використання псевдоангліцизмів у японській літературі вказує на те, що вони є провідними інструментами при створенні нових образів, передачі емоцій під час різних ситуацій у сучасних літературних творах.

Також у дослідженні ми проаналізували історію, походження та розвиток такого явища як васей-ейго, що є важливим пунктом для кращого розуміння теми. Дослідили відмінність васей-ейго та гайрайго. Це було одним з важливих пунктів при роботі над практичною частиною роботи, адже вони мають велику схожість. Основною відмінністю, що ми виявили – це те, що перше є словами, котрі були створені у Японії за допомогою іноземних слів, частіше за все це англійських та мають відмінне значення від мови оригіналу; друге – це слова, які були запозичені з інших мов, і використовуються в японській мові з незмінним значенням.

Завдяки такому методу дослідження, як аналіз текстів, було проведено ознайомлення аудиторії з поняттям васей-ейго у сучасній літературі Японії, як дитячій так і дорослій. Автори не нехтують васей-ейго та намагаються використовувати якомога частіше, задля більш ефектного опису подій, місць, людей, їх поведінки чи способу життя, а також для придання творам індивідуальності, гармонійності і сучасності. А тому письменники мають можливість уникати детальних пояснень чи великого опису та цікавіше й динамічно описувати події.

Наприклад, у романі “Твоя брехня у квітні”, який було досліджено у цій роботі, можемо спостерігати часте використання васей-ейго саме у музичній сфері. Так автор описує техніки гри на музичних інструментах, намагається передати ті відчуття, що відчують його герої та описати саму музику.

Також у практичній частині курсової роботи досліджено використання васей-ейго у японській літературі, зокрема в романах і дитячій літературі та проведено порівняння його використання у масовій культурі серед широких верств населення.

Аналізуючи дані, можна зробити висновок, що васей-ейго є часто вживаним елементом, який допомагає відтворити різноманітність, складність японської мови та культури. Слід зазначити, що воно також широко використовується у масовій культурі, такі як реклама, телешоу, музика, що говорить про його значимість і цінність для сучасного японського суспільства.

У розділі, що присвячений аналізу та порівнянню використання псевдоангліцизмів в сучасній японській літературі та в інших сферах японської культури, можна зробити наступні висновки:

Використання васей-ейго відображає прагнення японської культури до інтеграції зі світовими тенденціями та культурними явищами, котрі набирають популярність. Їх вживання стало невід’ємною частиною японської мови й дозволяє гармонійно та швидко виражати свої думки та ідеї, не вдаючись до довгих пояснень.

Застосування цих псевдоангліцизмів у сучасній японській літературі може варіюватися в залежності від стилю письма та жанру. Наприклад, у молодіжних романах, манзі, аніме використовуються велика кількість псевдоангліцизмів, тоді як у класичній літературі, такій як хайку, вони майже не зустрічаються. Це пов’язано з тим, що васей-ейго зазвичай це довгі та складні слова, а хайку, танка і тому подібні, мають спрощену форму в котрій немає місця для довгих та фраз. У хайку використовуються японські слова та вирази, які відображають природні явища, сезонність, погоду, що характерні

для японської культури та мови, а псевдоангліцизми зазвичай не описують подібні явища.

Також варто зазначити, що деякі псевдоангліцизми можуть мати різне значення в різних контекстах, що може спричинити непорозуміння серед різних груп населення. Саме тому важливо розуміти контекст використання псевдоангліцизмів, щоб правильно інтерпретувати їх значення.

Отже, вивчення васей-ейго є важливим для розуміння японської мови та культури, а також для вивчення специфіки її використання в літературі та масовій культурі. Результати дослідження можуть бути корисними для тих, хто цікавиться японською мовою, літературою та культурою.

Анотація:

研究テーマ 「現代日本文学における和製英語の使用」。外国語、多くは英語に由来するが、時間の経過とともに異なる意味を持つようになった用語、表現、句を対象とした研究である。研究の目的は、日本文学における擬英語の使用の特殊性、その起源と発展の歴史、文学作品と社会全体の文脈における役割と重要性を明らかにすることである。本研究では、小説や児童文学における和製英語使用の分析・比較、既存研究の分析、日本文化の特定領域における和製英語の使用頻度の分析などを行う。本研究の成果は、日本文学と日本社会全般における和製英語使用のより良い理解に寄与するものである。

Ключові слова: васей-ейго, псевдоангліцизми, гайрайго, сучасна література.

Література:

Врубель, О. (2009). "Васейейго" як феномен запозиченої лексики у японській мові. У Мовні і концептуальні картини світу. Київ: Видавництво Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Збірник наукових праць "Сучасні тенденції сходознавства" за матеріалами X Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 квітня 2014 року). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, Міністерство освіти і науки України.

Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. (2012). Сучасна японська літературна мова. Теоретичний курс. Том 1. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.

Пирогов, В. Л. (2014). Динаміка японської мови і писемності в контексті дихотомії "ієрогліф – вимовне слово": порівняльно-типологічний аспект. Київ: Київський національний лінгвістичний університет.

Приклади васей-ейго: <http://www.sljfaq.org/afaq/wasei-eigo.html>

De Mente, B. L. (2004). Japan's Cultural Code Words. Tuttle Publishing: Boston, Rutland Vermont Tokyo.

Denham, K. E., & Lobeck, A. C. (2013). Linguistics for Everyone: An Introduction (2nd ed.). Wadsworth Cengage Learning.

Hill, J. H., Mistry, P. J., & Campbell, L. (1998). The Life of Language: Papers in Linguistics in Honor of William Bright. Mouton de Gruyter.

Irwin, M. (2011). Loanwords in Japanese. Studies in language companion series, v. 1250. John Benjamins Pub.

Kamilah, F., & Pagih, N. F. M. (2014). The Sound Changes in Wasei-eigo. Historical Linguistics Research Project. Indonesia University of Education, English Language and Literature Study Program.